

LEITWÖRTER

VEZÉRLŐSZAVAK

SZALKI BERNÁTH ATTILA

VERSFORDÍTÁSAI

LEITWÖRTER

„Freude – Glück – Liebe”

VEZÉRLŐSZAVAK

„Öröm – Boldogság – Szeretet”

Szalki Bernáth Attila
VERSFORDÍTÁSAI

Szalki Bernáth Attila
magánkiadása
2007

(Minden jog fenntartva)

ISBN szám: 963 – 06 – 0700 - X

LEITWÖRTER

Zweisprachiger
deutsch – ungarischer Gedichtband

VEZÉRLŐSZAVAK

Kétnyelvű
német- magyar verskötet

Szalki Bernáth Attila
VERSFORDÍTÁSAI

LEITWÖRTER

*Auswahl von Gedichten
von drei deutschen klassischen
Dichtern:*

MATTHIAS CLAUDIUS,
THEODOR FONTANE,
RICHARD DEHMEL

VEZÉRLŐSZAVAK

*Válogatás három klasszikus
német költő:*

MATTHIAS CLAUDIUS,
THEODOR FONTANE,
RICHARD DEHMEL
verseiből

MOTTÓ

J.W.Goethe:
Wanderers Nachtlied II.
(Huszonharmadik variáció)

*Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
int; hova hullsz.*

*várj, hamar átvesz,
hunysz te is, műlsz.*

Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,

Matthias Claudius

Das Wandsbecker Liedchen

Weihet euch nicht Gram und Leide
Über die Gebühr!
Unterm Mond ist viele Freude,
Und die meiste hier.

Hier wachsen Büsch' und Bäume
Und Blumen überall;
Hier träumt man goldne Träume
Zum Lied der Nachtigal.

Die alte Sitte waltet
An keinem Orte mehr,
Die Unschuld geht hier umher
Als ein fein Liebchen gestaltet;

Mit ihr macht bunte Reihe
Sir Amor klein und zart
Und alter deutsche Treu
Mit einem langem Bart. –

Auch liegt zu unserm Vergnügen
Die große Stadt uns vorm Gesicht.
Wir sehen sie an und lassen sie liegen
Und neiden sie nicht.

**Wandsbecki dalocska
(Das Wandsbecker Liedchen –
M. Claudius)**

**Bánat és baj le ne törjön
Jobban mint kéne!
Mert Hold alatt sok az öröm,
S legtöbb e téren.**

**Itt sok szép bokor nő,
Csupa virág minden,
Itten aranyálmot sző
A csalogány zengve.**

**Nem ural ósdi illem
Egy helyet se mostan,
Jár a tisztesség körben
Ékesen, kedves alakban.**

**Vélük formál tarka sort
Ámor játszi bájjal,
És öreg német hűség,
Mi régtől szakállas.**

**S bár tárja szórakozáshoz
A nagyváros arcát nekünk,
Jól látjuk, de nem szórunk rá átkot,
Nem irigyeljük.**

**Und ehren unsre Eichen
Nach altem gutem Brauch
Und freun uns in Gesträuchen
Und zwischen Ähren auch.**

**So lange, bis nach vielen frohen Tagen
Der freundlich kommt, der mit der Hippe
haut.**

**Ihr Herren, hört's und laßt euch sagen!
Und, Andres, aufgeschaut!**

**Das Kind
als der Storch ein neues bringen sollte;
für sich allein**

**Der Storch bringt nun ein Brüderlein –
Er kommt damit ins Fenster herein
Und beißt Mama ein Loch ins Bein,
Das ist so seine Art. - - -**

**Mama liegt wohl fürchtet sich...
O lieber Storch, ich bitte dich,
Beiß Mama nicht hart. –**

- - - -

**He, he, da kommt Papa herein,
Nun wird er wohl gekommen sein! - -
Aber du weinst ja!
Hat er dich gebissen, Papa?**

**És becsülve mi tölgyünk
Régi szokás szerint,
Cserjék árnyán örülünk,
Közben kalász is int.**

**Élvezd, s ha sok örömteli nap után
Majd kedvesen jó a halál a
kaszával,
Ti urak, hagyjátok, hadd hallják
Mások is, vigyázat!**

**A gyermek,
amikor a gólya egy újszülöttet hozott;
ezt mondja magában**

**(Das Kind
als der Storch ein neues bringen sollte;
für sich allein - M . Claudius)**

**A gólya hoz egy kis testvért -
Az ablakon átjön ide bé,
S egy lyukat csíp mama lábán,
Így végzi a dolgát. - - -**

**Mama fekszik, és nagyon fél...
Kedves gólya, egy gyermek kér,
Ne csípd őt mélyen.-**

- - -

**Hej, papa jön, s lép befelé,
No, lesz neki meglepetés!
De csak nem sírsz te!
Papa, te vagy kit megcsípett?**

Die Mutter bei der Wiege

**Schlaf, süßer Knabe, süß und mild,
Du deines Vaters Ebenbild!
Das bist du; zwar dein Vater spricht,
Du habest seine Nase nicht.**

**Nur eben itzo war er hier
Und sah dir ins Gesicht,
Und sprach: Viel hat er zwar von mir,
Doch meine Nase nicht.**

**Mich dünkt es selbst, sie ist zu klein,
Doch muß es seine Nase sein;
Denn wenn's nicht seine Nase wär,
Wo hätt'st du denn die Nase her?**

**Schlaf, Knabe, was dein Vater spricht,
Spricht er wohl nur im Scherz;
Hab immer seine Nase nicht,
Und habe nur sein Herz!**

Az anya a bölcsónél

**Aludjál édes fiacskám,
Te úgy nézel ki, mint apád!
Az vagy te: apa hasonmás,
Véli bár; nem bírod orrát.**

**Itt volt ő éppen az előbb,
S látta az arcodcskád,
Mondta: sokat bír tőlem ő,
De kitől az orrát.**

**S ha tán mostan túl kicsi még,
De jól formázod az orrát,
Mert ha nem az övé, hát kié,
Kitől kaptad azt, mondd hát?**

**Aludj fiam, amit apád mond,
Az csak tréfabeszéd,
Az orrát te soha ne hordd,
Csak bírd az ő szívét!**

Fritze an Franz

**Ich habe Lenchen heut geküßt,
Mama hat's nicht gesehn;
Denn, lieber Franz, wenn die da ist,
Darf so was nicht geschehn.
Sie sagt, ich bleib vom Küssen tot.
Ich glaub' es aber nicht;
Wie wär denn Lenchens Mund so rot?
So freundlich ihr Gesicht?
Drum lief ich schnell zu Lenchen hin
Und küßte ihren Mund;
Das schmeckte gut, Franz! – und ich bin
Bis dato noch gesund
Und werd' es sicher wieder tun,
Sobald es möglich ist.
Und sterb ich dann davon – je nun!
So hab ich doch geküßt.**

Frici Ferenchez

**Ma megcsókoltam a Lenkét,
Mam' semmit se látott,
Mert ha itt van kedves testvér,
Ki volna ily bátor.
Mondja, halott leszek csóktól,
De ezt nem hiszem én;
Hogy lenne ajka pirosló,
Arca szép, mi igéz?
Gyorsan kihívtam hát Lenkém,
S megcsókoltam száját,
De édes is volt, Fricikém,
Semmi bajom sincs, lásd!
S megteszem újra én bízvást,
Ha lesz lehetőség.
S ha meghalok ettől akár,
Na és! Csókoltam én.**

Als der Hund tot war

**Alard ist hin, und meine Augen fließen
Mit Tränen der Melancholie!
Da liegt er tot zu meinen Füßen!
Das gute Vieh!**

**Er tat so freundlich, klebt' an mir wie Kletten,
Noch als er starb an seiner Gicht.
Ich wollt' ihn gern vom Tode retten,
Ich konnte nicht.**

**Am Eichbaum ist er oft mit mir gesessen,
In stiller Nacht mit mir allein;
Alard, ich will dich nicht vergessen,
Und scharr' dich ein.**

**Wo du mit mir oft saß'st, bei unsrer Eiche,
Der Freundin meiner Schwärmerei. –
Mond, scheine sanft auf seine Leiche!
Er war mir treu.**

Amikor a kutya elhunyt
(Als der Hund tot war – M. Claudius)

**Amikor elhunyt Alard, a jó kutya,
Szemből a könnypatak folyt!
Itt fekszik most lábamnál holtan!
Hú állat volt!**

**Barát. Hozzám bogáncsként ragaszkoda,
De bánat, elvitte köszvény,
Haláltól, jaj, hiába óvtam,
Legyőzetékn.**

**A vén tölgyfánál együtt ültél gyakran
Csendes éjen, Alard, velem,
Elfelejteni én nem tudlak,
Eltemetlek.**

**Ott, hol gyakran ültél a vén tölgnél vélem,
Ábrándozáshoz jó barát, -
Hold, gyengéden süss tetemére!
Hú volt hozzám.**

An den Tod

An meinem Geburstage

**Laß mich, Tod, laß mich noch leben! –
Sollt' ich auch wenig nur nützen,
Werd' ich doch weniger schaden,
Als die im Fürstenschloß sitzen
Und üble Anschläge geben
Und Völkerfluch auf sich laden;
Als die, die Rechte verdrehen,
Statt nach dem Rechten zu sehen;
Als die, die Buße verkünden,
Und häufen Sünden auf Sünden;
Als die da Kranke zu heilen,
Schädliche Mittel erteilen;
Als die da Kriegern befehlen
Und grausam ihnen befehlen;
Der Helden Kriegskunst nicht nützen,
Um Länder weise zu schützen,
Tod, wenn sich diese nicht bessern,
Nimm sie aus Häusern und Schlössern!
Und wenn du sie nun genommen,
Dann Tod, dann sei mir willkommen.**

A halálhoz
Születésnapomon
(An den Tod An meinem Geburstage -
M. Claudius)

Kérem halált, élni hagyjon,
Még ha kevés is a hasznom,
Én majd kevesebbet ártok,
Mint aki nemesnek számít,
Ki gonosz terheket hárít,
Másokra balsorsot rához,
Ők az igazt elferdítik,
Bár jogot kéne nézni nekik,
Ők, akik büntetést szabnak,
Óh, jaj, bünt bűnre halmoznak,
Ők, ha beteget gyógyít'nak,
Káros gyógyszereket adnak,
És katonát vezényelve,
Lesz kegyetlenség vezérelv,
Hóst nem segít harcművészet,
Országot bölcsen megvédjen,
Halál, ha nem javul egy sem,
Ő kastélyaikat vedd el!
És ha te őket elvitted,
Akkor halál, én köszöntlek.

Bei dem Grabe meines Vaters

Friede sei um diesen Grabstein her!

**Sanfter Friede Gottes! Ach, sie haben
Einen guten Mann begraben,
Und mir war er mehr.**

**Träufte mir von Segen, dieser Mann,
Wie ein milder Stein aus bessern Welten!
Und ich kann's ihm nicht vergelten,
Was er mir getan.**

**Er entschlief; sie gruben ihn hier ein.
Leiser, süßer Trost, von Gott gegeben,
Und ein Ahnden von dem ew'gen Leben
Düft' um sein Gebein!**

**Bis ihn Jesus Christus, groß und hehr,
Freundlich wird erwecken – ach, sie haben
Einen guten Mann begraben,
Und mir war er mehr.**

**Apám sírjánál
(Bei dem Grabe meines Vaters –
M. Claudius)**

**Béke légyen eme sírdombnál!
Isten szelid békéje. Kit befed,
Ő derék, igen jó ember,
Nékem több, apám.**

**Áldást hintett e férfi nékem,
Mint kegyes, legjobb világi csillag!
S azt fia hogy viszonozza,
Mit ő tett értem?**

**Ő elhunyt, hantoltatott itt el,
Halk, kedves vigaszt az Isten ad majd,
És a remélt örökélet vágya
Csontját lengje be!**

**Míg Jézus Krisztus - ki dicső s nagy ám -
Kegyelméből sírjából feltámad,
Hová jó embert hantoltak,
Nékem több, apám.**

Der Frühling. Am ersten Maimorgen
Der Gr. A. L. -g.

Heute will ich fröhlich, fröhlich sein,
Keine Weis' und keine Sitte hören;
Will mich wälzen, und für Freude schrein,
Und der König soll mir das nicht wehren:

Denn er kommt mit seiner Freuden Schar
Heute aus der Morgentöte Hallen,
Einen Blumenkranz um Brust und Haar
Und auf seiner Schulter Nachtigallen;

Und sein Antlitz ist ihm rot und weiß,
Und er träuft von Tau und Duft und Segen
Ha', mein Thyrsus sei ein Knospenreis,
Und so tauml' ich meinem Freund entgegen.

Der Esel

Hab' nichts, mich dran zu freuen,
Bin dumm und ungestalt;
Ohn' Mut und ohn' Gewalt;
Mein Spotten, und mich scheuen
Die Menschen, jung und alt;
Bin weder warm noch kalt;
Hab' nichts, mich dran zu freuen,
Bin dumm und ungestalt;
Muß Stroh und Disteln kauen;
Werd' unter Säcken alt –
Ah, die Natur schuf mich im Grimme!
Sie gab mir nichts, als eine schöne Stimme.

**A tavasz. Az első májusi reggelen
Gr. A. L. –g.**

Hát ma vidám leszek én, vidám,
Bölcsét, illót nem akarok hall'ni,
Lényem pörg, örömért kiabál,
És király sem tudná ezt tiltani.

Mert ő hozza öröm seregét
Már a hajnalpír csarnokából,
Szép virágkoszorúval a fején,
És vállain dalos csalogányok.

Ő orcája piros és fehér,
Mámor illat árad harmatából,
Rajtam bimbózó ág a fejék,
S így dülöngve keresem barátom.

A szamár

Miért lennék vidám,
Buta s csúf vagyok én;
Merszem s erőm sincs ám;
Gúnyol, s utálva néz
Az agg meg az ifjú;
Nem jó se így, se úgy;
Miért lennék vidám,
Buta s csúf vagyok én;
Étkem szalma, bogáncs;
S vénné húz le a zsák –
Kit természet dühében formált!
Nem adván neki mást, csak a szép hangját.

Täglich zu singen

**Ich danke Gott, und freu mich
Wie's Kind zur Weihnachtsgabe,
Daß ich bin, bin! Daß ich dich,
Schön menschlich Antlitz! habe;**

**Daß ich die Sonne, Berg und Meer,
Und Laub und Gras kann sehen,
Und abends unterm Sternenheer
Und lieben Monde gehen;**

**Und daß mir denn zumute ist,
Als wenn wir Kinder kamen,
Und sahen, was der heil'ge Christ
Bescherer hatte, Amen!**

**Ich danke Gott mit Saitenspiel,
Daß ich kein König worden;
Ich wär' geschmeichelt worden will,
Und wär vielleicht verdorben.**

**Auch bet' ich ihn von Herzen an,
Daß ich auf dieser Erde
Nicht bin ein großer reicher Mann,
Und auch wohl keiner werde.**

**Mindennapi ének
(Täglich zu singen – M. Claudius)**

**Örvendek – s hálám Istené –
Mint gyerek szentestéken,
Hogy élek, hogy létezem én,
S szép emberarcod érzem.**

**Hogy én napot, hegyet s tengert,
A lombot s füvet látom,
Az utamat csillagsereg
S halvány Hold alatt járom.**

**És hogy nékem akkor jó volt,
Mikor gyermekként éltem,
Láttam, Jézuska mit hozott,
Ajándékozott, Ámen!**

**Áldom Istent lantom húrján,
Hogy én király nem lettem,
Hízeltők nem néztek énrám,
Meg rosszat se tehettem.**

**Imádom is én őt szívből,
Hogy személyem e Földre
Nem dúsgazdag emberként jött,
S az nem leszek jövőre.**

**Denn Ehr' und Reichtum treibt un bläht,
Hat mancherlei Gefahren,
Und vielen hat's das Herz verdreht,
Die weiland wacker waren.**

**Und all das Geld und all das Gut
Gewährt zwar viele Sachen;
Gesundheit, Schlaf und guten Mut
Kann's aber doch nicht machen.**

**Und die sind doch, bei Ja und Nein!
Ein rechter Lohn und Segen!
Drum will ich mich nicht groß kastei'n
Des vielen Geldes wegen.**

**Gott gebe mir nur jeden Tag,
Soviel ich darf zum Leben,
Er gibt's dem Sperling auf dem Dach;
Wie sollt er's mir nicht geben!**

**Mert vagyon és a tisztség,
Sokféle veszéllyel jár,
Eltorzítja sokak szívét,
Voltak azelőtt jók bár.**

**A birtok, vagyon meg a pénz
Sokat nyújt, de nem bármit,
A jókedv, alvás, egészség
Az, mit nem tud csinálni.**

**Mind mellett igen és nem szól!
De áldott díj jár nékem!
Nem gyűjtök vagyont sanyargón,
Nem vágyom én sok pénzre.**

**Adja Isten minden nap hát,
Csak azt, mi kell a léthez.
Mit a tetőn verébnak ad,
Ezt mért ne adná nékem!**

Der große und der kleine Hund oder Packan und Alard

**Ein kleiner Hund, der lange nichts gerochen
Und Hunger hatte, traf es nun
Und fand sich einen schönen Knochen
Und nagte herzlich dran, wie Hunde denn
wohl tun.**

**Ein großer nahm sein wahr von fern:
„Der muß da was zum besten haben,
Ich fresse auch dergleichen gern!
Will doch des Wegs einmal hintraben.“**

**Alard, der ihn des Weges kommen sah,
Fand es nicht ratsam, daß er weilte;
Und lief betrübt davon, und heulte,
Und seinen Knochen ließ er da.**

**Und Packan kam in vollem Lauf
Und fraß den ganzen Knochen auf.**

Ende der Fabel

**„Und die Moral?“ Wer hat davon gesprochen?
Gar keine! Leser, bist du toll?
Denn welcher arme Mann nagt wohl an einem
Knochen,
Und welcher reiche nähm' ihn wohl?**

A nagy és a kis kutya vagy
Packan és Alard
(Der große und der kleine Hund
oder Packan und Alard -
M. Claudius)

Egy kis kutya, amely rég semmit nem szagolt,
Oly éhes volt, de láss csodát,
Talált egy szép csontot, jó nagyot,
És rágta mohón, ahogy ebeknél
szokás.

Látta egy nagy a távolból:
„Ő mintha valami jót bírna,
Oly szívesen falnék abból!”
Útnak ezért nekilódula.

Alard, nagyot úton jönni látva,
Véli, nem jó, ha ő ott időz,
Elfutott bánatosan s sírva,
És a csontot ott hagyta ő.

Packan gyorsan odafutott,
S az egész csont felfalatott.

A mese vége

És az erkölcs? Ki beszél itt most arról? –
Senki! Olvasó, örült vagy?
Mert melyik szegény ember rághat csonton
egy jót,
S melyik gazdag venné el azt?

Matthias Claudius (1740 – 1815)

Lied

**Füllt noch einmal die Gläser voll
Und stoßet herzlich an:
Daß hoch das Fräulein leben soll!
Denn sie gehört zum Mann.**

**Gott hat dem Mann sie zugesellt,
Zu sein mit ihm ein Leib,
Und in der großen Gotteswelt
Ist alles Mann und Weib.**

**Auch sind die Fräuleins sanft und gut,
Und freundlich ihr Blick;
Sie machen fröhlich Herz und Mut
Und sind des Lebens Glück.**

**Drum habt sie ehrlich lieb und wert!
Und füllt die Gläser voll
Und trinkt hier, wo uns keine hört,
Auf aller Fräuleins Wohl!**

Dal
(Lied – M. Claudius)

**Tele töltsétek a pohárt,
Halljon a koccintás,
Éljenek a kisasszonykák!
Férfihez tartozván.**

**Úr férfinak adta a lányt,
Lenne véle egy test,
Istennek így szép a világ,
S férfi társa nő lett.**

**A lányka szelid is és jó,
Mosolygón pillant rád,
Vidámsága el nem fogy,
Mit ő ad, boldogság.**

**Szívből szeresse kedvesét
Mind! S tölts tele pohárt,
Idd ki, dalolj, hol senki se néz,
S éltesd az összes lányt!**

Kartoffellied

**Pasteten hin, Pasteten her,
Was kümmern uns Pasteten?
Die Kummer hier ist auch nicht leer,
Und schmeckt so gut, als bonne chère
Von Fröschen und von Kröten.**

* *

**Und viel Pastet und Leckerbrot
Verdirbt nur Blut und Magen,
Die Köche kochen lauter Not,
Sie kochen uns viel eher tot;
Ihr Herren laßt euch sagen!**

* *

**Schön rötlich die Kartoffeln sind
Und weiß wie Alabaster!
Sie däu'n sich lieblich und geschwind
Und sind für Mann und Frau und Kind
Ein rechtes Magenpflaster.**

**Krumplidal
(Kartoffellied –
M. Claudius)**

**A pástétom, jaj, finom ám,
De vonz minket e téma?
Biz' nálunk sem üres a tál,
S ízletes, mint franciáknál
A teknős és a béka.**

* *

**Sok húskrémet azért ne falj,
Elrontja csak a vért, gyomrot.
Szakács, hogy ne okozzon bajt,
Nekünk mit főz, az szárazabb;
Urak, ugye jót mondok!**

* *

**Szép vörös a krumplibogyó,
S fehér, mint alabástrom!
Emésztése könnyű és gyors,
Felnőttnek, gyermeknek is jó,
S ád igaz gyomortápot.**

Abendlied eines Bauermanns

**Das schöne große Tag-Gestirne
Vollendet seinen Lauf;
Komm, wisch den Schweiß mir von der Stirne,
Lieb Weib, und dann tisch auf!**

**Kannst hier nur auf der Erde decken,
Hier unterm Apfelbaum;
Da pflegt es abends gut zu schmecken,
Und ist am besten Raum.**

**Und rufe flugs die kleinen Gäste,
Denn hör, mich hungert's sehr;
Bring auch den kleinsten aus dem Neste
Wenn er nicht schläft, mit her.**

**Dem König bringt man viel zu Tische;
Er, wie die Rede geht,
Hat alle Tage Fleisch und Fische
Und Panzen und Pastet;**

**Und ist ein eigner Mann erlesen,
Von andrer Arbeit frei,
Der ordert ihm sein Tafelwesen
Und präsidiert dabei.**

Egy parasztember esti dala

A szép nagy égitest már lemegy,
Pirosan bukva int,
Jöjj, izzadt homlokom töröld meg,
Nóm, s az asztalt terítsd!

Csak udvaron tudsz teríteni
Az almafa alatt;
Ám vacsora jól fog esni,
Itt legjobb a falat.

És hívd nyomban a kis csemetéket,
Oly éhes vagyok már,
S ha még nem alszik, kérlek,
Legkisebbet magát.

A királynál roskad az asztal,
Ő, mint járja beszéd,
Minden nap ehet húst és halat,
Szósztól nyalja kezét.

Kiválaszt a király egy férfit,
Ki csak azon munkál,
Rendelje meg lakoma étkit,
Hol elnök ő, nem más.

**Gott laß ihm alles wohl gedeihen!
Er hat auch viel zu tun,
Und muß sich Tag und Nacht kasteien,
Daß wir in Frieden ruhn.**

**Und haben wir nicht Herrenfutter;
So haben wir doch Brot,
Und schöne frische, reine Butter,
Und Milch, was denn für Not?**

**Das ist genug für Bauersleute,
Wir danken Gott dafür,
Und halten offne Tafel heute
Vor allen Sternen hier.**

**Es präsiert bei unserm Mahle
Der Mond, so silberrein!
Und kuck von oben in die Schale
Und tut den Segen h'nein.**

**Nun Kinder esset, eßt mit Freuden,
Und Gott gesegn'n es euch!
Sieh, Mond! ich bin wohl zu beneiden,
Bin glücklich und reich!**

Isten hagyja őt uralkodni,
Bír sok tennivalót,
Kell nappal s éjjel sanyarogni,
Legyen éltünk nyugodt.

Bár nincs annyink, mit pazaroljunk,
Azért van kenyerünk,
Tejünk, meg szép tiszta vajunk,
Nincs másra szükségünk.

Elég ez a parasztembernek,
Köszönjük Úr kegyét,
Ma itt bontottunk terítéket
Csillag alatt ezért.

Most nálunk nagy lakomát rendel
A fényes, ezüst Hold!
És fentről tálcánkra tekintve
Áldó szavakat mond.

Gyerekek, egyetek örömmel,
Áldjon titeket Úr!
Nézd, Hold! Engem irigyelnek,
Boldog vagyok és dús.

Theodor Fontane

Glück

Sonntagsruhe, Dorfesstille,
Kind und Knecht und Magd sind aus,
Unterm Herde nur die Grille
Musizieret durch das Haus.

Tür und Fenster blieben offen,
Denn es schweigen Luft und Wind,
In uns schweigen Wunsch und Hoffen,
Weil wir ganz Glücke sind.

Felder rings – ein Gottessegen
Hügel auf - und niederwärts,
Und auf stillen Gnadenwegen
Stieg, auch *uns* er in das Herz.

Boldogság

**Falu vasárnapi csendben,
Gyermek, cseléd mind kifut,
Tűzhely alól a tücsökzene
Házat átjárva kijut.**

**Ablak, ajtó maradt nyitva,
Mert hallgat, csendes a szél,
Bennünk vágy és remény néma,
Mert boldogságunk egész.**

**Körben mezők – Úr áldása
Dombon fel és lefelé –
És kegyelem halk útján a
Mi szívünkbe is betér.**

Sprüche

**Nicht Glückes bar sind deine Lenz,
Du forderst nur des Glücks zu viel;
Gib deinem Wunsche Maß und Grenze,
Und dir entgegen kommt das Ziel.**

**Wie dumpfes Unkraut laß vermordern,
Was in dir noch des Glauben ist:
Du hättest doppelt einzufordern
Des Lebens Glück, weil *du* es bist.**

**Das Glück, kein Reiter wird's erjagen,
Es ist noch dort, es ist nicht hier;
Lern überwinden, lern entsagen,
Und ungeahnt erblüht es dir.**

Bölcsességek
(Sprüche – T. Fontane)

**Ha híján vagy boldogságnak,
Örömet sokat ne remélj,
Szabj mértéket, határt a vágynak,
Meglásd, így éred el a célt.**

**Dohos gazként hagyd elpusztulni,
Ha él benned bizakodás,
Életben kár bármit sürgetni,
A boldogság *te* vagy, nem más.**

**Boldogság fut, fogni ki tudja,
Mit se itt, se ott el nem érsz,
De bölcsen lemondást tanulva,
Kivirulhat, mit nem remélsz.**

Man hat es oder hat es nicht

**Nur als Furioso nichts erstreben
Und fechten, bis der Säbel bricht;
Es muß sich dir von *selber* geben –
Man hat es oder hat es nicht.**

**Der Weg zu jedem höchsten Glücke,
Wär' das Gedräng auch noch so dicht,
Ist keine Beresina- Brücke –
Man hat es oder hat es nicht.**

**Glaub nicht, du könnt's't es *doch* erklimmen
Und woll'n sei höchste Kraft und Pflicht;
Was *ist*, ist durch Vorherbestimmen, -
Man hat es oder hat es nicht.**

**Embernek van hite, vagy nincs
(Man hat es oder hat es nicht –
T. Fontane)**

Ahogy fúria szája be nem áll,
A kardját még nem törte, vív,
Te is védd magad igazát,
Embernek van hite, vagy nincs.

Sokaság indul öröm útján,
De vissza verten jön, mint
Hajdan Berezina hídján –
Embernek van hite, vagy nincs.

Ne gondold, megmászni te tudnád,
Csupán akarás kell, ne hidd,
Mert fő meghatározottság,
Embernek van hite, vagy nincs.

Mein Herz

**Der stolzen Sonne, heiß und glühend,
Dem stillen Monde, trüb und bleich,
- Sehnsüchtig tausend Sterne sprühend –
Mein Herz, mein Herz ist beiden gleich.**

**Dem Himmel, klar und rein und blauend,
Der Wolke, - jetzt gewitterreich
Und jetzt in Tränen niedertauend, -
Mein Herz, mein Herz ist beiden gleich.**

**Der Nachtigall voll frischer Lieder,
Der Rose – blüten-dornenreich,
Dem Frühling und dem Winter wieder,
Mein Herz, es ist dem allen gleich.**

**Nur einem gleicht es nicht auf Erden:
Nie will in seinem kleinen Reich
Der langersehnte Frieden werden,
Drum ist es nie sich selber gleich.**

**A szívem
(Mein Herz – T. Fontane)**

**A parázsló és büszke Nappal,
Holddal, mi fakón világít,
-És a sóvárgó csillagokkal -
Hasonlóképp lüktet e szív.**

**A kék, tiszta, derült égbolttal,
Felhővel - mi vihart gördít,
Amiből esőcseppek hullnak -
Hasonlóképp lüktet e szív.**

**A csalogánynak friss dalával,
Rózsailattal, mi átint
Tavaszból, meg télnek havával,
Hasonlóképp lüktet e szív.**

**Csak eggyel nem lüktet a Földön
Lévő sok dologgal e szív,
Hogy magában béke időzzön,
Ezért békéje soha sincs.**

Glück, von deinen tausend Losen...

**Glück, von deinen tausend Losen,
Eines nur erwähl ich mir,
Was soll Gold? Ich liebe Rosen
Und der Blumen schlichte Zier.**

**Und ich höre Waldesrauschen
Und ich seh ein flatternd Band –
Aug in Auge Blicke tauschen,
Und ein Kuß auf deine Hand.**

**Geben nehmen, nehmen geben,
Und dein Haar umspielt der Wind,
Ach, nur das, nur das ist Leben,
*Wo sich Herz zu Herzen findet.***

Ezerféle boldogság van...

**Ezerféle boldogság van,
Ám a választás enyém,
Arany? Rózsa vágyam tárgya,
S minden virág, mi szerény.**

**És hallom, erdő sűg széllal,
Játszik pánttal a bokron,
Szempár a másikba mélyed,
És küld kezedre csókot;**

**Mit jó kapni, még jobb adni,
S hajaddal játszik a szél,
Óh, életünk úgy nem talmi,
*Ha szív a szívhez elér.***

ICH bin die halbe Welt durchzogen...

**ICH bin die halbe Welt durchzogen
Und suchte Glück und sucht es weit,
Es hat mein Suchen mich betrogen,
Und was ich fand, war Einsamkeit.**

**Ich hörte, wie das Leben lärmte,
Ich sah sein tausendfarbig Licht,
Es war kein Licht doch, was mich wärmte,
Und echtes Leben war es nicht.**

**Und endlich bin ich heimgegangen
Zu alter Stell und alter Lieb,
Da löste still sich Verlangen,
Das einst mich in die Fremde trieb.**

**Die Welt, die fremde, lohnt mit Kränkung,
Was sich in Lieb ihr zugestellt;
Das Haus, die Heimat, die Beschränkung,
Das sind das Glück und sind die Welt.**

**A fél világot már bejártam...
(Ich bin die halbe Welt durchgezogen – T. Fontane)**

**A fél világot már bejártam,
Kerestem, hol s mi boldogság,
Csalódtam én e kutatásban,
Mit találtam, az a magány.**

**Hallám, az élet mint lármázik,
Láttam fényt, ezer színt, mit ont,
Hiába, engem nem melegít,
Igazi lét egyik se volt.**

**De végre már hazataláltam,
Régi hely, érzés idefűz,
Itt lecsillapult szilaj vágyam,
Mi egykor idegenbe úz.**

**Világ rideg, fizet sértéssel,
Szeretet az adja magát,
Szülőföld, -ház jó kötelékek:
A boldogság, ők a világ.**

Frühling

**Nun ist er endlich kommen doch
In grünen Knospenschuh;
<< Er kam, er kam ja immer noch <<
Die Bäume nicken sich's zu.**

**Sie konnten ihn all erwarten kaum,
Nun treiben sie Schuß auf Schuß;
Im Garten der alte Apfelbaum
Er träubt sich, aber er muß.**

**Wohl zögert auch das alte Herz
Und atmet noch nicht frei,
Es bangt und sorgt:<<Es ist erst März,
Und März ist noch nicht Mai.<<**

**O schüttele ab den schweren Traum,
Und die lange Winterruh,
Es wagt es der alte Apfelbaum,
Herze, wags auch *du*.**

Tavas

**Nahát, ő itt megint,
Lábán zöld bimbócipő;
<<Eddig ő még eljött mindig <<
Fák intenek helyeslőn.**

**Alig tudták kívárni már,
Rügy bomoljon virágra;
A kertben a vén almafák
Késnének még, hiába.**

**Az öreg szív is tétováz,
Levegője még kevés,
Fél; <<ez még csak március ám,
Még ha májust is idéz. <<**

**Vesd le a nehéz álmot hát,
Ruhát, a hosszú télit,
Ha merik a vén almafák,
Szív, merd, ha félsz is.**

Theodor Fontane (1819 – 1898)

Guter Rat

**An einem Sommermorgen
Da nimm den Wanderstab,
Es fallen deine Sorgen
Wie Nebel von dir ab.**

**Des Himmels heitere Bläue
Lacht dir ins Herz hinein,
Und schließt, wie Gottes Treue,
Mit seinem Dach dich ein.**

**Rings Blüten nur und Triebe
Und Halme von Segen schwer,
Dir ist, als zöge die Liebe
Des Weges nebenher.**

**So heimisch alles klinget
Als wie im Vaterhaus,
Und über die Lerchen schwinget
Die Seele sich hinaus.**

Jó tanács

**Harmatos nyári reggel
Vedd a vándorbotod,
És, amint a ködlepél,
Oszlik rólad a gond.**

**Az égbolt jókedvű kékje
Nevet szívedbe be,
És az Úr kegyelmébe,
Az oltalmába vesz.**

**Körül virágok, csupa kedv,
Áldott, súlyos gabonák,
Néked int szeretet,
Ha mész az úton át.**

**Otthonosan szól minden,
Mint szülői házban,
S fölé pacsirta viszi fel
A lelked magával.**

Furcht und Hoffnung

**Oft mahnt mich, wenn ich weit und breit
Die Wälder blühn und grünen seh,
Der Birken schneeigweißes Kleid
Gar schmerzlich an des Winters Weh. –**

**Doch wenn im Winter rauh und kalt
Die Stürme durch die Lande wehn,
Verheißt der grüne Tannenwald
Mir stets des Frühlings Wiedersehn.**

**So tritt inmitten Freud und Lust
Die bleiche Todesfurcht hinein,
So wird in Freud erstorbner Brust
Die Hoffnung nie begraben sein.**

**Félelem és remény
(Furcht und Hoffnung –
T. Fontane)**

**Kedves fám mélyen megérint,
Ha járok virágzó erdőn,
Azt súgja karcsú, fehér nyír,
Hogy gyötrő tél újra eljő.**

**Ha télen a hideg, metsző
Vihar a vidéken fúj át,
Igézi zöld fenyőerdő
Nekem: a tavasz viszontlát.**

**Hol öröm s jókedv körbejár,
Sápadt halálfélsz odalép,
S bár víg kebelemre bú száll,
Soha sincs temetve remény.**

Am Apfelbaum

**Als noch im stillen Tale
Der Frühling weilte kaum,
Stand ich zum letzten Male
An diesem Apfelbaum.**

**Es flochten Blütenflocken
- Erschöpft vom Wirbeltanz –
In ihren dunkeln Locken
Geschäftig sich zum Kranz.**

**Der Winter ist gekommen,
Und nahm nach altem Brauch,
Und was er mir genommen,
Erweckt kein Frühlingshauch.**

**Auch heut ich's von den Zweigen
Wie Blüten fallen seh;
Doch tanzt den stillen Reigen
In Flocken nur der Schnee.**

**Ich seh vom Haupt ihn tropfen
Gleich Tränen niederwärts,
Und lauter hör ich klopfen
Mein tiefbewegtes Herz.**

Az almafánál

**Mikor a csendes tájra
Tavasz még alig ért,
Akkor utolszor álltam
Ez almafánál én.**

**Pompás virágkehellyel
-Ringatta forgótánc –
Font koszorút tincsébe
Szorgosan sok virág.**

**Majd a tél megérkezett,
Követ régi szokást,
És amit hozott nekem,
Nem vár tavaszodást.**

**S kívánnám, hogy az ágról
Virág essen alá,
Járva csendes körtáncot,
Csak hópehely száll rám.**

**Fakoronáról a hó,
Mint könny hull lefelé,
S hangos ütését hallok
Fájó szívemben én.**

Überlaß es der Zeit

**Erscheint dir etwas unerhört,
Bist du tiefsten Herzens empört,
Bäume nicht auf, versuch's nicht mit Streit,
Berühr es nicht, überlaß es der Zeit.
Am ersten Tag wirst du feige dich schelten,
Am zweiten läßt du dein Schweigen schon gelten,
Am dritten hast du's überwunden,
Alles ist wichtig nur auf Stunden,
Ärger ist Zehrer und Lebensvergifter,
Zeit ist Balsam und Friedenstifter.**

An Elise Fontane

**Vertage die Sorgen
Bist auf morgen,
Eh du's gedacht,
Kommt Hülfe über Nacht.**

**Kluge Leute
Freuen sich des Heute; -
Liebe wieder, was geliebt,
Genieße dankbar, was Gott dir gibt.**

Bízd az időre
Überlaß es der Zeit – T. Fontane)

**Ha valami botrányosnak tűnik,
S nyila behatol mélyen a szűdig,
Ne vitázz, fára ne kösd fel fődét,
És a megoldást bízd az időre.
Tán első nap gyávának neveznek,
Másodikon megértik, hallgatsz te,
Harmadikon e gondodra legyintesz,
Az idő megoldja, csak te tűrjed,
A harag felemészt; életméreg,
Az idő balzsamoz, mit ad: béke.**

Elise Fontanehoz
(An Elise Fontane – T. Fontane)

Halaszd a gondokat
El holnapra,
Te jól véled,
Segítség jön éjre.

A bölcs ember
Örvend jelennek; -
Szeressd tovább, ki szeretett,
S vedd hálásan, mit Isten ad neked.

Beutst du dem Geiste seine Nahrung

**Beutst du dem Geiste seine Nahrung,
So laß nicht darben dein Gemüt,
Des Lebens höchste Offenbarung
Doch immer aus dem Herzen blüht.**

**Ein Gruß aus frischer Knabenkehle,
Ja mehr noch, eines Kindes Lall'n
Kann leuchtender in deine Seele
Wie Weisheit aller Weisen fall'n.**

**Erst unter Kuß und spiel und Scherzen
Erkennst du ganz, was Leben heißt;
O lerne denken mit dem Herzen,
Und lerne fühlen mit dem Geist.**

**Elméd táplálékát gyűjtsd össze
(Beust du dem Geiste seine Nahrung –
T. Fontane)**

**Elméd táplálékát gyűjtsd össze,
Így nem szenved kedélyed kárt.
Legfőbb, mit az élet üzenhet,
A szívből nyíl' minden virág.**

**Friss fiútorokból üdvözet,
Mi alig több, mint gagyogás,
Üdítőbben hat majd lelkedre,
Mint bölcselet és a tudás.**

**Csókban, játékban, nevetésben
Ismerd meg hát, mi az élet;
Tanulj gondolkozni szíveddel,
S tanulj érezni elméddel.**

Gewonnen

**Ich schaute einst im Traume
Zwei Äuglein klar und schön,
Die waren wie die Sterne
So lieblich anzusehn.**

**Ich küßte auch zwei Lippen,
In Morgenrot getaucht,
Die waren wie die Rosen
Von Anmut überhaucht.**

**Ich hörte eine Stimme,
Von silberhellem Klang,
Die zitternd mir zu Ohre
Und wohl noch tiefer drang.**

**Was schon in luft'gen Träumen
Mein trunkes Herz erschaut,
Sie, die im Traum ich liebte –
Ward heute meine Braut! –**

**Die Augen wie die Sterne,
Die seien nun begrüßt,
Die Lippen wie die Rosen,
Die seien nun geküßt;**

**Und Worte wie die Lieder
Erlauschte Herz und Sinn,
In Worten klingt es wieder,
Wie glücklich heut ich bin.**

Az elnyert...(boldogság)

**Láttam egykor egy álmot,
Szempárt, mi tiszta, szép,
Olyan, mint a csillagok,
Csupa báj, nézni kéj.**

**S csókoltam is az ajkat,
Mit hajnalpír festett,
Olyan volt, mint a rózsza,
Bája részegített.**

**Egy hang szólalt meg bennem,
Ezüst, tiszta csengés,
Itt reszket a fülemben,
Sőt, szállt mélyebbre még.**

**Az álombéli kedves,
Kitől szívem borzong,
Kit álmomban szerettem,
Ma lesz menyasszonyom!**

**A szeme csillagvirág,
Legyen ő üdvözölt,
Az ajka, mint a rózsák,
Hulljon rá csóközön.**

**A szavak és a dalok
Tükröznek szívet, észt,
S csengő szóval kiáltom,
Mily boldog vagyok én.**

Frühlingslied

**Der Frühling kann, der Weltbefreier,
Die Erde lebt und grünt und blüht,
Am Himmel keine Wolkenschleier,
Und ohne Wolken das Gemüt.**

**Die Vögel und die Menschen singen,
Wie die Lerche himmelwärts,
Will sich empor zur Gottheit schwingen
Im Dankgebet das Menschenherz.**

**O Herz! es brach die Frühlingssonne
Des Winters Ketten wohl entzwei,
Wohl ziemt der Erde Dank und Wonne; -
Doch bist auch du von Ketten frei? -**

Tavaszdal

**A tavasz az nagy világmentő,
Föld él, zöldül, csupa virág,
Az égen sehol fátyolfelhő,
És felhőtlen a boldogság.**

**Madár és ember énekelget,
S mint pacsirta száll fölfelé,
Külde magasba Istenéhez
Hálaimát mindezekért.**

**Szív! összezúzta tavasz mára
Zord tél láncait, minden zöld,
Kijár ezért földnek a hála;
S te széttépted láncod, mint ő?**

Im Mai

**Die Frühlingslüfte blauen,
Der Winter ist vorbei,
Es lachen Wald und Auen; -
Es ist ja wieder Mai.**

**Es rieseln alle Quellen
So frisch, so froh und frei,
Es tanzen alle Wellen;
Es ist ja wieder Mai.**

**Und alle Vögel singen
Die schönste Melodei,
Und alle Lüfte klingen; -
Est ja wieder Mai.**

**Doch sieh, die Schwalbe kreiset,
Geängstigt um den Turm,
Und ach, propheetisch weiset
Und deutet auf den Sturm.**

**Kaum hört sie das Geschmetter,
Die lust'gen Melodein; -
Sie ahnet Sturm und Wetter,
- Wie ich – bei Sonnenschein.**

Májusban

**Kéklő tavaszi ég,
A tél tovatűnt már,
Nevet az erdő, a rét; -
Itt ismét május jár.**

**Csobognak a források,
Mind friss, szabad, vidám,
Táncolnak a hullámok;
Itt ismét május jár.**

**És minden madár zengi
A legszebbik dalát,
Fel, kék égbe repíti; -
Itt ismét május jár.**

**De lásd, hogy körözi fecske
Körbe templom tornyát,
S óh, rémulten kerengve
Jelzi ég viharát.**

**Alig hallják a dörgést,
S mind zengi víg dalát,
De sejtik vihar jöttét,
Mint én, süt napfény bár.**

Im Garten

**Die hohen Himbeerwände
Trennten dich und mich,
Doch im Laubwerk unsre Hände
Fanden von selber sich.**

**Die Hecke konnt es nicht wehren,
Wie hoch sie immer stund:
Ich reichte dir die Beeren,
Und du reichtest mir den Mund.**

**Ach, schrittest du durch den Garten
Noch einmal im raschen Gang,
Wie gerne wollt ich warten,
Warten stundenlang.**

A kertben

**Magas volt a málnasövény,
Ami minket elválaszt,
De lombon át két süvölvény
Kéz találta a társat.**

**A sövény se tudott véd'ni,
Bármily magasan is állt,
Adtam málnát csemegézni,
És te kínáltad a szád.**

**Bár tudnál kerten átszállni
Még egyszer, mint hajdanán,
Oly szívesen tudnék várni,
Várni órák hossz't terád.**

Die schönste Melodie

**Wehmutsvolle Lieder klingen
Durch die sternenhelle Nacht,
Schmerzen, die mein Herz umschlingen,
Halten einsam bei mir Wacht.**

**Und der Töne leise schwingen
Tragen ein geliebtes Bild;
Ach, wie sie zum Herzen dringen,
Wie ergreift's mich seligmild.**

**Ja, die Hände muß ich falten
Bei der schönen Melodei;
Von den Finstern Schreckgestalten
Bin ich betend endlich frei. –**

**Sind die Lieder auch verklungen,
Sind die Töne auch verhallt, -
Tief, ach tief ins Herz gedrunge
Ist die Liebe Gestalt.**

**In dem unermessnen Reiche
Wirkt sie ew'ge Harmonie,
Und die teure Liebesreiche
Singt die schönste Melodie.**

A legszebb dallam

**Bánatosan csengnek dalok
Fényes csillagéjen át,
Magában áll őrt a fájdalom
Szívemben, s nem megy tovább.**

**Éteri hangok halk szárnya
Hord egy imádott képet,
Óh, hogy mennyire áthat,
S megragad engem mélyen.**

**Igen, össze kell kulcsolnom
Kézem e melódiát
Hallván, és sötét alaktól
Szabadon mond'ni imát.**

**S bár a dalok már elcsengtek,
És a hangjuk is elszállt,
Őrzik szívembe temetve
Kedvesemnek alakját.**

**Tág, örök birodalmában
Ő teremt harmóniát,
És szeretettel áthatva
Énekli legszebb dalát.**

Herbst

**O du wunderschöner Herbst,
Wie du die Blätter golden färbst.
Die Luft ist klar und rein und still,
Noch einmal ich mich freuen will.**

**Ich geh' den Wald, den Weiher entlang,
Es schweigt das Leben, es schweigt Gesang;
Ich hemme den Schritt, ich hemme den Lauf,
Erinnerungen ziehen herauf,**

**Erinnerungen sehen mich an,
Haben es wohl auch sonst getan.
Nur eins hält nicht mehr damit Schritt:
Lachende Zukunft geht nicht mehr mit.**

**Vergangenheit hält mich in ihrem Bann,
Vergangenheit hat mir's angetan.
Den Blick in den Herbst, den hab' ich frei,
Den Blick in den Herbst. Aber der Mai?**

Ősz

**Óh, csodálatos ősz, te,
Levelet aranyra fested,
Tiszta, kékes, csendes az ég,
Hagyd, örülhessek egyszer még.**

**Erdőn megyek, partján pataknak,
Hallgat az élet, hallgat a dal,
Lassítom léptem, tempóm csitítom,
Emlékek húznak le magukhoz.**

**Visszaköszön a sok emlék,
Mint ezt már oly sokszor tették,
Csak egy nem tart lépést velem,
Vidám jövő az már nem jöve.**

**Múltam fogva tart búvkörében,
Múltam feltárt valamit nékem,
Nyugodtan pillantok az őszre.
Ősz...De mit hoz május jövőre?**

Trost

**Tröste dich, die Stunde eilen,
Und was all dich drücken mag,
Auch das Schlimmste kann nicht weilen,
Und es kommt ein andrer Tag.**

**In dem ew'gen Kommen, Schwinden,
Wie der Schmerz liegt auch das Glück,
Und auch heitre Bilder finden
Ihren Weg zu dir zurück.**

**Harre, hoffe. Nicht vergebens
Zählst du der Stunden Schlag,
Wechsel ist das Los des Lebens,
Und – es kommt ein andrer Tag.**

Vigasz
(Trost – T. Fontane)

**Vigasztalódj, idő múlik,
S minden, mi téged nyomaszt,
Legrosszabb is elbúcsúzik,
És jön majd egy másik nap.**

**Az örök jövés-menésben
Bú ülhet boldogságra,
Ám a derű is eképpen
Hozzád visszatalálhat.**

**Tégy, és remélj. Nem hasztalan
Mérsz óraütéseket,
Embersors megváltozhat,
Rosszra jó nap is jöhet.**

**Légyen vigasz: idő múlik,
S minden, mi téged nyomaszt,
Legrosszabb is elbúcsúzik,
És jön másik s jobb nap majd.**

**Nézd, örök jövés-menésben
Bú a boldogságra hág,
És a derű is eképpen
Visszatalálhat hozzád.**

**Tégy és remélj. Nem hasztalan
Mérsz minden óraütést,
Embersors is megváltozhat,
Hát, reméld jó nap jöttét.**

Erster Schnee

**Und weiter ging's; des Winters Näh
Verriet ein Flockenpaar;
Es gleicht das erste Flöckchen Schnee
Dem ersten weißen Haar.**

**Noch wird – wie wohl lieber Hand
Der erste Schnee dem Haupt, --
So auch der erste Schnee dem Land
Vom Sonnenstrahl geraubt.**

**Doch habet acht, mit einem Mal
Ist Haupt und Erde weiß,
Und Freundeshand und Sommerstrahl
Sich nicht zu helfen weiß.**

Az első hó

**Idő rohan, jön tél, a zord,
Egy hópehely leszállt,
Olyan az első pehely hó,
Mint első ős hajszál.**

**S lesz úgy – amint a kedves kéz
Letörli a főről –
Első hó, ha éri napfény,
Eltűnik mezőről.**

**Ha egyszerre lenne – vigyázz! –
Fej és a föld fehér,
Lesz baráti kéz s napsugár
Segítése kevés.**

Umsonst

**Immer rascher fliegt der Funke,
Jede Dschunke und Spelunke
Wird auf Wissenschaft bereist,
Jede Sonne wird gewonnen,
Und in Rechnung selbst gezogen,
Was noch sonnenjenseits kreist.**

**Immer höhre Wissentempel,
Immer richt'ger die Exempel,
Wie Natur es draußen treibt,
Immer klüger und gescheiter,
Und wir kommen doch nicht weiter,
Und das Lebensrätsel bleibt.**

Leben

**Leben; wohl dem, dem es spendet
Freude, Kinder, täglich Brot,
Doch das Beste, was es sendet,
Ist das Wissen, daß es endet,
Ist der Ausgang, ist der Tod.**

Hiába

(Um sonst – T. Fontane)

Mind gyorsabban száll a szikra,
Lesz lebúj és minden dzsunka
Már helye a tudománynak,
És minden nap megméretik,
Nyilvántartásba vétetik,
Mit a Földön találnak.

Egyre magas'bb tudás vára,
Mind fennköltebb ideája,
És mint úzi természet,
Mind okosabb lesz Föld népe,
Ám tovább nem jutnak mégse,
S marad rejtély az élet.

Élet

(Leben – T. Fontane)

Jó, ha az életnek része
Gyermek, kenyér, kacagás,
Ám legjobb, amit ő küld,
Biztos tudás, hogy van vége,
Vár kijárat: a halál.

Richard Dehmel

Leitwort

**In allen Tiefen
mußt du dich prüfen,
Zu Deinem Zielen
dich klarzufühlen.
Aber die Liebe
ist das Trübe.**

**Jedweder Nachen,
drin Sehnsucht singt,
ist auch der Rachen,
der sie verschlingt.
Aber ob rings von Zähnen umgiert,
das Leben sitzt und jubiliert:**

LIEBE! -

Liebe

**Tief und tiefer: seliges Geben,
bang Empfangen, welch Verschulden!
Schwellend wühlt sich Leben in Leben:
wildes Wachsen, stilles Dulden.**

Vezérlőszó
(Leitwort- R. Dehmel)

**Magad jól mélyen
meg kell vizsgálnod,
cél érdekében
fényesen látnod.
Mert a szeretet
nem jár a fényben.**

**Bármily kis csónak,
abban vágy reng,
és torkodban
is, mit majd elzeng.
Bár látunk sok farkas veszélyt;
az élet téged vár s dicsér:**

SZERETET! -

Szerelem

**Szív mélyéről: lélekkel adni,
félve kapni, még ily vétket!
Két élet úgy összefonódik:
vad vágta, csendes tőrések.**

Aufblick

**Über unsre Liebe hängt
eine tiefe trauerweide.
Nacht und Schatten um uns beide,
unsre Stirnen sind gesenkt.**

**Wortlos sitzen wir im Dunkeln,
einmals rauschte hier ein Strom,
einmals sahn wir Sterne funkeln...**

**Ist denn alles tot und trübe? –
Horch: ein ferner Mund vom Dom!
Glockenhöre...Nacht... und Liebe...**

Ruf

**Immer stiller stehn die Bäume,
nicht ein Blatt mehr scheint zu leben,
und ich fühle Wüstenträume
durch den bangen Mittag beben,
bis ins bange Blut mit zittern,
bis ins Herz, wie Feuerpfeile.
O, ich lechze nach Gewittern!
Komm, Geliebte! eile! eile!**

Felvillanás

**A szerelmünk fölött rezg,
s leér földig a fűzfa.**

**Éj s ágak árnya körülleg,
lehajtjuk homlokunkat.**

**Ülünk a sötétben szótlan;
egyszer itt rohant egy ár,
láttunk szikrás csillagokat...**

**Hát, holt és komor már minden? –
Hallgasd: dómból hang szól át!
Harangkórus...éj...s szerelem...**

Hívás

**Fák állnak mind bágyadtabban,
nincs levél már, ami fénylik,
sivatagban érzem magam,
s félem a nagy hőt, a délit,
reszket, vérembe hatol,
szívembe tűznyilat szúr be.
Óh, én a vihart sóvárgom!
Jöjj, kedves! Fuss ide! Fuss te!**

Das Ideal

**Doch hab ich meine Sehnsucht stets gebüßt;
Ich ging nach Liebe aus auf allen Wegen,
auf allen kam die Liebe mir entgegen,
doch hab ich meine Sehnsucht stets gebüßt.**

**Es stand ein Baum in einem Zaubergarten,
von tausend Blüten duftete sein Bild,
doch eine leuchtete vor allem mild;
es stand ein Baum in einem Zaubergarten.**

**Und aus den tausend pflückte die eine,
sie war noch schöner mir in meiner Händen;
ich aber kniete, Dank dem Baum zu spenden,
von dem aus tausend ich gepflückt die eine.**

**Ich hob die Augen zu dem Zauberbaume,
und wieder schien vor allen Eine licht
und meine welkte schon – ich dankte nicht;
ich hob die Augen zu dem Zauberbaume.**

**Doch hab ich meine Sehnsucht nie verlernt;
ich ging nach Liebe aus auf allen Wegen,
auf jeden glänzte mir ein neuer Segen,
drum hab ich meine Sehnsucht nie verlernt.**

Az eszménykép

**Mert a vágyam engem folyton mardos;
Minden úton én szerelmet kerestem,
vélem mindig szerelem jött szembe,
így a vágyam engem folyton mardos.**

**Szép magas fa állt csodák kerjében,
róla ezer virágillat áradt,
hív egy virág a sok közül lágyan,
szép magas fa állt csodák kertjében.**

**Én a sok virágból egyet téptem,
ő lett kezeimben még pompásabb,
térdre rogytam, hálát adni fának,
én, ki sok virágból egyet téptem.**

**Majd emeltem szemem csodafára,
újra csábít egy virág, egy fényes,
elhervadt enyém – már rá se nézek,
mint emeltem szemem csodafára.**

**Így a vágyam soha nem feledve,
Más utakon én szerelmet kerestem,
Mindegyiken int egy új szerencse,
ezért vágyam soha nem feledtem.**

Übermacht

**Wenn du fliehn willst, flieh! du kannst es noch;
bald ist es auch für dich zu spät.**

**Denn siehst du: Ich, ich brenne nach dir
mit einer Kraft, die mich schwach macht,
ich zittere nach dir.**

**Wie du nach mir! ja, Du o Du:
du bist noch schwächer,
wehre dich nicht!**

**Über die grüne Wiese wolln wir rennen,
in den Wald,
Hand in Hand,
nackt,**

**unsre brennenden Stirnen bekränzt
mit den flatternden Blüten des wilden Mohns,
der glühenden Blume des Leichtsinns.**

Túlerő

**Menekülj, ha akarsz, ha még tudsz;
vagy túl késő lesz neked is.
Mert lásd, én, én égek utánad,
oly erővel, mi legyengít,
és jaj, reszketek
érted, mint te, te is értem.
Bár te vagy gyengébb,
magad ne véd!
Zöld réteken át fogunk mi rohanni,
erdőbe,
kéz kézben,
akt,
ifjú homlokunkat koszorúzva
pipacsok szállongó virágaival,
bolondság izzó szirmaival.**

Bann

**Wie aus dem Schilf die Wasserfee
tauchtest du zaudernd aus der Schaar
der Andern um uns zur mit her
mit deinem langen schwarzen Haar
und deinem grauen Augenpaar.**

**Und standest nun und sahst mich an
mit deinem blassen Übermut;
und deiner Fragen perlende Flut
und deiner Lippen springjunges Blut
lachte mich an, lachte mich an.**

**Nur in deinem Augen blieb so fern,
so fern wie auf des Weihers Grund
in schwimmender Nacht der schwanke Stern,
ein Zittern und Leuchten stehen; und
mir log dein Mund, dein kühler Mund.**

**Denn in unsern Träumen – o, ich weiß:
auch Du, auch Du – dann tauchen wir
Hand in Hand hinunter: stumm und heiß
sucht Mund den Mund: holen wir leis,
vom grauen Grund, den Stern vom Grund.**

Varázs

**Mint nádasból vízitündér,
úgy merültél fel habozva,
hagyva homokzátonyt, jöttél
hosszú fekete hajaddal,
és szürke, szép szempároddal.**

**És te ott álltál, néztél rám,
látom tiszta szilajságod,
kérdésed gyöngyözve áradó,
s a szád – melynek vére forró –
nevetett rám, nevetett rám.**

**Bár vágy rejtve maradt szemedben
- oly távol, mint a kis tavon
éjjel hullámzó csillagsereg,
mi fénylőn, remegve ragyog –
nékem adtad a szád legott.**

**Óh, én tudom, hogy álmainkban
véled lemerülünk akkor,
kéz a kézben, némán kutatva
a száját, s felhozzuk halkán
tófenékről a csillagot.**

Ohnmacht

**Doch als du dann gegangen,
da hat sich mein Verlangen
ganz aufgetan nach dir.**

**Als sollt ich dich verlieren,
schüttelte ich mit irren
Fingern deine verschlossene Tür.**

**Und durch die Nacht der Scheiben,
ob du nicht würdest bleiben,
bettelten meine Augen; und
du gingst hinauf die Stufen
und hast mich nicht gerufen,
mich nicht zurück an deinen Mund.**

**Vernahm nur noch mit stieren
Sinnen dein Schlüsselklirren
im schwarzen Flur, und dann
stürzten auf mich die Schatten,
die mir im Park schon nahten,
als wir den Mond versinken sahn.**

Ájulás
(Ohnmacht – R. Dehmel)

**Amikor te elmentél,
azonnyomban igen mély
vágyam kelt utánad.
Hogy elvesztettelek
én, tétova kezemmel
megráztam ajtódon a zárat.**

**Vágytam az éjben hall'ni,
hogy tudnál-e maradni,
kéreltek szemeim vágyón,
csak mentél a lépcsőn fel,
és nem hívtál engem,
jaj, engem vissza a szádhoz.**

**Felfogtam dermedt ésszel
lassan a kulcscsörgésed,
vak folyosón álltunk,
s súlyos'bb árnyék zuhant rám,
mint parkban nyújtózott már,
mikor Holdat bújni láttuk.**

Die ferne Laute

**Eines Abends hört' ich im dunkeln Wind
eine ferne Laute ins Herz mir singen.
Und ich nahm die meine im dunkeln Wind,
die sollte der andern Antwort bringen.
Seitdem hören Nachts die Vögel im Wind
manch Gespräch in ihrer Sprache erklingen.**

**Ich bat auch die Menschen, sie möchten lauschen,
aber die Menschen verstanden mich nicht.
Da ließ ich mein Lied vom Himmel belauschen,
und da saßen Nachts um mein Herzenslicht
die Unsterblichen mit hellem Gesicht.
Seitdem verstehn auch die Menschen zu lauschen
und schweigen, wenn meine Laute spricht.**

**A távoli lant
(Die ferne Laute – R. Dehmel)**

Egy este hallék a sötét szélben
egy távoli lantot zengni szívembe.
S vittem az enyém a sötét szélben,
mert a másokra választ vinni kell'ne.
A madarak beszéde a szélben
azóta mintha nyelvükön zengn
Mondtam embereknek, fülelni lesz jó,
ámde ők nem értettek meg engem.
De az égből meglesték az én dalom,
a szívem fénye köré ültek
a halhatatlanok, s arcuk derűs lett.
Az emberek is fülelnek onnantól,
és hallgatják, ha a lantom felzeng.

Empfang

**Aber komm mir nicht im langen Kleid!
komm gelaufen, daß die Funken stieben,
beide Arme offen und bereit!**

**Auf mein Schloß führt keine Galatreppe;
über Berge gehts, reiß ab die Schleppe,
nur mit kurzen Röcken kann man lieben!**

**Stell dich nicht erst vor den Spiegel groß!
einsam ist die Nacht in meinem Walde,
und am schönsten bist du blaß und bloß,
nur beglänzt vom schwachen Licht der Sterne;
trotzig bellt ein Rehbock in der Ferne,
und ein Kuckuck lacht in meinem Walde.**

**Wie dein Ohr brennt! wie dein Mieder drückt!
rasch, reiß auf, du atmest mit Beschwerde;
o, wie hüpfet dein Herzchen nun beglückt!
Komm, ich trage dich, du wildes Wunder:
wie dich Gott gemacht hat! weg den Plunder!
und dein Brautbett ist die ganze Erde.**

Öltözet

Ám ne jöjj te hosszú ruhában,
jöjj futva, ahogy a szikra pattan,
két kezed legyen tárva lágyan!
Lakomhoz nem vezet díszes lépcső,
és tépd le ruhád, ha hegyen átjössz,
szeretni rövid szoknyában tudlak!

És ne állj tükör elé nagyon,
magányos az éj az én erdőmben,
legszebb vagy sápadtan, csupaszon,
csillagok gyenge fénye világol,
makacsul bóg egy őzbika távol,
és kakukk nevet az én erdőmben.

Szűk a fűződ, füled is hogy ég,
nehezen légzél, tépd le ruhádat,
mint ugrál, hogy örvend szivecskéd!
Jöjj, én viszlek téged, te vad csoda:
ahogy Isten téged megalkota!
s lesz egész Föld menyasszonyi ágyad.

Weihnachtsglocken

**Weihnachtsglocken. Wieder, wieder
sänftig und bestürmt ihr mich.
kommt, o kommt, ihr hohen Lieder,
nehmt mich, überwältigt mich!**

**Daß ich in die Kniee fallen,
daß ich wieder Kind sein kann,
wie als Kind Herr-Jesus lallen
und die Hände falten kann.**

**Denn ich fühl's, die Liebe lebt, lebt,
die mit Ihm geboren worden,
ob sie gleich von Tod zu Tod schwebt,
ob gleich Er gekreuzigt worden.**

**Fühl's, wie Alle Brüder werden,
wenn wir hilflos, Mensch zu Menschen,
stammeln: Friede sei auf Erden
und ein Wohlgefallen am Menschen!**

Kein Bleiben

**Immer dichter flüchtet der Schnee.
Ich steh und seh
die Flocken treiben,
um Straßenlichter,
stumme Gesichter,
immer dichter,
nur nicht bleiben;
weiter, weiter,
einsamer Schreiter!**

Karácsonyi harangok

**Szép karácsonyi harangok,
nyugtassatok ismét meg.
Jöjjetek ti, égi dalok,
ragadjatok fel engem!**

**Hogy én ismét térdre esni,
kisgyermek lenni tudjak,
Jézust köszöntve gyermekin,
kezem összekulcsoljam.**

**Érzem: él, él a szeretet,
az, mi véle megszületett,
és ez életen át védhet,
miért Ő megfeszítettet.**

**Érzem: mindenki testvér lesz,
ha sok-sok elhagyott ember
dadogja: legyen már béke
a Földön, s emberben jókedv!**

Nincs maradás

**(Kein Bleiben –
R. Dehmel)**

**Egyre sűrűbb a hóesés,
csak állok, és
a pelyhek hullnak,
utcai fényben,
más némán, tétlen,
bő esésben,
csak ne maradj;
tovább, lépkedj,
magányos lélek!**

An die Ersehnte

**Ich habe dich Gerte getauft, weil du so schlank bist
und weil mich Gott mit dir züchtigen will,
und weil eine Sehnsucht in deinem Gang ist
wie in schwächtigen Pappeln in April.**

**Ich kenne dich nicht - aber eines Tages
wirst du im Sturm an meine Türe klopfen,
und ich werde öffnen auf dies Klopfen,
und meine zuchtlose Brust wird gleichen Schlages
an Deine zuchtlosen Brüste klopfen.**

**Denn ich kenne dich - deine Augen glänzen wie
Knospen,
und du willst, blühen, blühen, blühen !
und deine jungen Gedanken sprühen
wie gepeitschte Sträucher an Sturzbächen,
und du möchtest wie ich den Stürmen Gottes trotzen
oder zerbrechen !**

Az áhítottához

**Elneveztelek téged, az vagy, karcsú nádszál,
mert Isten büntetni akar véled,
mert kecses járásodhoz úgy vonz a vágy,
mint nyárfa ring áprilisi szélben.**

**Még csak láttalak téged – de egy napon
te viharban az ajtóhoz jössz kopogni,
mit nyitok, nem kell hosszan kopogni,
és mellemnek ütése rakoncátlan fog
a te szilaj kebleden kopogni.**

**Mert ismerlek, szemed mint bimbó tud
ragyogni,**

**s te nyílni, nyílni, nyílni akarsz!
s hánykolódsz ifjú vágyaddal,
mint ág, mit hegyipatak tép s pörget,
s velem Isten viharával kívánsz dacolni,
vagy törni össze!**

Richard Dehmel (1863 – 1920)

Begegnung

**Ich sah dich schon.
Im Sonnenschein
beim Roggenfeld am Wiesenrain
stand wilder Mohn;
die Kelche blühten blutrot breit,
den Schooß voll blauer Dunkelkeit,
und jäh aus einer Knospe quoll
ihr glühendes Seelchen, unruhvoll.**

**So sah ich dich, du knospiges Kind, erglühn,
gestern im Feld am stillen Fichtenhain,
als im Vorübergehn mein Blick dich küßte;
mit allen Adern schienst du abzublühn,
so scheu und rein,
als ob ich um Verzeihung bitten müßte.**

**War's ein Erglühn? War's nur ein Widerschein?
das Rot des roten Sommerkleids um dich?
das Abendrot, das fern verglomm im Tann?
War's ein Erglühn, das erste war es dann,
das deine jungen Schläfen so beschlich;
so bang, so schwer sahst du mich an,
so fast voll Angst zurück nach mir,
als du verschwandest sacht im dichten
Gewühl der silbergrünen Fichten.**

**Doch meine Seele folgte dir,
dein blautief Auge blieb in mir.**

**Ich sah dich schon,
du flüchtendes Kind:
heiß durch den Roggen strich der Wind
und bebend neigte sich der Mohn.
Ich hab eine rote Blüte verwehn,
zwischen den Halmen zerflattern sehn,**

Váratlan találkozás

Láttalak már.
A napfényben
a mezsgyénél, rozsban sok szál
pipacs, ékes
kelyhük nyílt, vörös, mint a vér,
a bimbóhéjuk sötétkék,
s gyorsan kipattant egy bimbó,
kis lelke hevülten izzott.

Így láttalak pirulni nyíló gyermek,
tegnap a csendes fenyőligetnél
elmenve, csókolva téged szememmel;
minthogyha izzana minden ered,
mit szégyellél,
mintha bocsánatot kellene kérnem.

Lángragyúlás volt, vagy csak villanás?
vörösen piroslott nyári ruhád?
vagy távoli alkonypír, kialvó?
Talán ez első felhevülés volt,
ifjú álmod, mi meglepett akár;
rám néztél félve, aggódón,
szorongtam, mikor távoztál,
s lassan eltűntél te a fenyők
sűrű lombja közt, mi ezüstzöld.

De lelkem követ, sötétkék
szemed emléke bennem él.

Láttalak már,
megriadt gyermek:
rozson átfúj szél hevesen,
reszket, hajlik pipacsvirág.
Én egy vörös rügyet szétmorzsolok,
szirma szélben szertefoszol,

**und habe den Blättern nachgeträumt;
und immer ist mir noch, ich schaue
in ihren Kelch, der glutumssäumt
sich jäh vertieft ins Dunkle, Blaue...**

Drohende Aussicht

**Der Himmel kreist, dir schwankt das Land,
vom Schnellzug hin und her geschüttelt
saust Ackerrand und Ackerrand
ein Frösteln hat sich wachgerüttelt:
die Morgensonne kommt.**

**Mühsam entstiebt dem Nebelzelt
ein Krähnvolk, herbstlich abgemagert,
indeß sich dick aufs Düngerfeld
der Frührauch der Fabriken lagert;
die Morgensonne kommt.**

**Schwarz schiebt sich durch den grauen Flor
ein langer Zug von Schlankenbergen,
Schornstein an Schornstein schnellt empor,
schreckhafte Hüter neben Särgen;
die Morgensonne kommt.**

**Vom Horizont her nahm mit Hast
und einen sich zwei Straßendämme,
von Apfelbäumen eingefaßt,
schon blaß beglänzt die knorrigen Stämme;
die Morgensonne kommt.**

**Jach folgt zum andern Himmelssaum
dein Blick den fruchtberaubten Zweigen,
und plötzlich siehst du Baum und Baum
sein brandrot glühendes Laub dir zeigen:
der Tag ist da.**

s a levélkéket megkönnyezem,
de inkább még mindig azt nézem,
mi varázskelyhet szegélyez,
s elmélyedek e sötétkébe...

Közeli remény
(**Drohende Aussicht – R. Dehmel**)

Az ég kereng, vidék dülöng,
mint gyorsvonat hevesen rángat,
mező zeng, zúg a szántóföld,
a reszketés tested megrázza:
a reggeli Nap kél.

Fáradtan felszáll a ködből
varjak népe, ősztől koplaló,
közben a kövér szántóföld
felett gyarak füstje szétoszol;
a reggeli Nap kél.

Feketén jön sötét fátyol
a légben át salakhegyeken,
kémény füstje gyorsan távozt;
mint ijedt ór temetőben,
a reggeli Nap kél.

Láthatárhoz közeledvén,
előtte a két úttöltésnek,
hol almafák körülvették,
már fénylenek a csomós törzsek;
a reggeli Nap kél.

Majd nézz feljebb, s vessél aztán
pillantást letermett sok ágra,
hirtelen látod, minden fán,
hogy ég a lombon tűzvarázslat:
a Nap felkelt.

Der Arbeitsmann

**Wir haben ein Bett, wir haben ein Kind
mein Weib!**

**Wir haben auch Arbeit, und gar zu zweit,
und haben die Sonne und Regen und Wind,
und uns fehlt nur eine Kleinigkeit,
um so frei sein, wie die Vögel sind:
Nur Zeit.**

**Wenn wir Sonntags durch die Felder gehn,
mein Kind,
und über den Ähren weit und breit
das blaue Schwalbenvolk blitzen sehn,
oh, dann fehlt uns nicht das bißchen Kleid,
um so schön zu sein, wie die Vögel sind:
Nur Zeit.**

**Nur Zeit! wir wittern Gewitterwind,
wir Volk.
Nur eine kleine Ewigkeit;
uns fehlt ja nichts, mein Weib, mein Kind,
als all das, was durch uns gedeiht,
um so kühn zu sein, wie die Vögel sind.
Nur Zeit!**

**A munkásember
(Der Arbeitsmann – R. Dehmel)**

**Mi bírunk egy ágyat, egy gyereket,
én nőm!**

**Mindketten munkát, mi fontos, s esőt,
éltető napot bírunk, meg jó szelet,
csak kicsi hiányzik éltünkéből,
szabadon élni madárként: S ehhez
idő.**

**Ha vasárnap mezőn megyünk át
fiam,
hol gabonatenger szétterül,
látunk villanni kék fecskepárt,
nem ruhájuk hiányzik nekünk,
de szépen élni, mint madár : S arra
idő.**

**Csak idő! sejtjük, ha vihar lesz,
mi nép.**

**Csak parányi örök idő,
ez hiányzik, más semmi sem,
s mindben, mi általunk nővő,
merész lenni, mint a madár. S ehhez
idő!**

Dichters Arbeitslied

**Geh hin, mein Blick, über die grünen Bäume!
Da huscht ein Vogel, der nimmt dich mit,
Märchenvogel Edelschwarz.**

**Bleib nicht zu lange im Reich der blauen Träume!
Hier rasten Menschen am Straßenrand,
ihre Hände sind vom Alltag schwarz.**

**Bring ihn her den Abglanz der freien Räume!
Sie möchten Alle gern in ein Märchenland,
ihr Sonntagskleid ist edelschwarz.**

Ein Freiheitslied

**Es ist nun einmal so,
seit wir geboren sind;
die Blumen blühen wild und bunt,
wir aber mauern Wände
gegen den Wind.**

**Es wird wohl einmal sein,
wenn wir gestorben sind;
dann blühen die Blumen noch immer so,
und über unsre Mauern
lacht der Wind.**

A költő munkadala
(**Dichters Arbeitslied – R. Dehmel**)

Szálljon fel pillantásom zöld fák fölébe!
Ott madár suhan, s visz oda téged,
mesés madár, szénfekete.

Ám ne légy hosszan kék álmok mezejében!
Emberek pihennek útszegélyen,
munkától kezük fekete.

Hozd le nekik szabad ég fényét, a szépet!
Mesék földjén mind szívesen élne,
ünneplőjük szénfekete.

Szabadságdal
(**Ein Freiheitslied – R. Dehmel**)

Hát ez már csak így van,
mióta fajunk él,
vadvirágok nyílnak tarkán,
de rakunk falakat, merthát,
jön, fúj a szél.

Egyszer majd úgy lesz,
ha fajunk már nem él,
virágok még mindig éppúgy nyílnak,
és falaink fölött nevet
majd a szél.

Hohes Lied

**Fern dem Menschenschmerz,
zwischen Eis und Stein:
reines Herz, nun lausche,
du bist nicht allein!
Horch, die Gletscher-Adern rauschen,
Quellen singen – und ein Geist stimmt ein;
Meine Kinder werden einst
auf dem Regenbogen spielen.
Folgt dem Vater denn, ihr vielen,
bis ihr oben über den schwülen
Schluchten der Berge, durch die er muß,
schimmern dürft!
In die Niederungen
führ ich euch gezwungen,
der ich mit dem Erdreich ringen muß.
Seht, da gibt es Herzen,
die das Reinste schwärzen;
Gift und Geifer tropft in meinem Fluß.
Aber weiter, weiter,
Kinder, auf vom Grund!
Seht, mein Herzschlag läutert
jeden Tropfen – und
alle, alle werden einst
oben auf dem Regenbogen spielen!**

**Fennkölt dal
(Hohes Lied –
R. Dehmel)**

Emberbú messze,
jég s kő vesz körül,
ám fülelj tiszta szívvel,
nem vagy egyedül.
Hallgasd, hogy mint moccan a gleccser,
forrás csobog, s szellem hegedül.

Gyermekeim fognak majd
játszani fenn szivárványon.
Kövessétek mind apátok -
fel hegyekre és túl a hágón
mennie kell – míg ezt elérni
tudjátok!

Mélységbe titeket
erővel vezetlek,
mert a földmély úrral küzdeni kell.
Lássatok szíveket,
szennyből feketéllnek,
méreg s tajték csepeg; hol megyek.

Ámde tovább, tovább,
fel a mélyből gyerekek!
Szívütésemtől, lásd,
tisztul minden csepp –
és ti mind fogtok egyszer
majd a szivárványon játszani fenn!

INHALTSVERZEICHNIS

Matthias Claudius

Abendlied eines Bauermanns.....	32
An den Tod.....	16
Als der Hund tot war.....	14
Bei dem Grabe meines Vaters.....	18
Das Kind.....	.8
Das Wandsbecker Liedchen.....	.6
Die Mutter bei der Wiege.....	10
Der Esel.....	20
Der Frühling. Am ersten Maimorgen..	20
Der große und der Kleine Hund oder Packan und Alard.....	26
Fritze an Franz.....	12
Kartoffellied.....	30
Lied.....	28
Täglich zu singen.....	22

Theodor Fontane

Am Apfelbaum.....	54
An Elise Fontane.....	56
Beutst du dem Geiste seine Nahrung.....	58
Die schönste Melodie.....	68
Erster Schnee.....	74
Frühling.....	48
Frühlingslied.....	62
Furcht und Hoffnung	52
Gewonnen.....	60
Glück.....	36
Glück.....	44
Guter Rat.....	50
Herbst.....	70

TARTALOMJEGYZÉK

Matthias Claudius

A gyermek.....	9
A halálhoz.....	17
A nagy és a kis kutya vagy Packan és Alard.....	27
A szamár.....	21
A tavasz. Az első májusi reggelen.	21
Amikor a kutya elhunyt.....	15
Apám sírjánál.....	19
Az anya a bölcsőnél.....	11
Dal.....	29
Egy parasztember esti dala.....	33
Frici Ferenchez.....	13
Krumplidal.....	31
Mindennapi ének.....	23
Wandsbeckeri dalocska.....	7

Theodor Fontane

A fél világot már bejártam.....	47
A kertben.....	67
A legszebb dallam.....	69
A szívem.....	43
Az almafánál.....	55
Az elnyert...(boldogság)	61
Az első hó.....	75
Bízd az időre.....	57
Boldogság.....	37
Bölcsességek.....	39
Elise Fontanéhez.....	57
Elméd táplálékát gyűjtsd össze....	59

Ich bin die halbe Welt	
durchgezogen.....	46
Im Garten.....	66
Im Mai.....	64
Leben.....	76
Man hat es oder hat es nicht... 40	
Mein Herz.....	42
Sprüche.....	38
Trost.....	72
Umsonst.....	76
Überlaß es der Zeit.....	56

Richard Dehmel

An die Ersehnte.....	96
Ausblick.....	80
Bann.....	86
Begegnung.....	98
Das Ideal.....	82
Der Arbeitsmann.....	102
Dichters Arbeitslied.....	104
Die Ferne Laute.....	90
Drohende Aussicht.....	100
Ein Freiheitslied.....	104
Empfang.....	92
Hohes Lied.....	106
Kein Bleiben.....	94
Leitwort.....	78
Liebe.....	78
Ohnmacht.....	88
Ruf.....	80
Übermacht.....	84
Weihnachtsglocken.....	94

Embernek van hite, vagy nincs...	45
Élet.....	77
Félelem és remény.....	53
Hiába.....	77
Jó tanács.....	51
Májusban.....	65
Ősz.....	71
Tavaszi.....	49
Tavaszdal.....	63
Vigasz.....	73

Richard Dehmel

A költő munkadala.....	105
A munkásember.....	103
A távoli lant.....	91
Ájulás	89
Az áhított.....	97
Az eszménykép.....	83
Egy szabadságdal.....	105
Felvillanás.....	81
Fennkölt dal.....	107
Fogadtatás.....	93
Hívás.....	81
Karácsonyi harangok.....	95
Közeli remény.....	101
Nincs maradás.....	95
Szerelem.....	79
Túlerő.....	85
Varázs.....	87
Váratlan találkozás.....	99
Vezérlőszó.....	79

Matthias

Claudius „Unterm Mond ist viele Freude”

1740- „...Hold alatt sok az öröm”
1815

„Glück, weil du es bist.”

„A boldogság te vagy,...”

Theodor

Fontane

1819-
1898

Richard

Dehmel „...die Liebe ist das Trübe.”

1863- „...a szeretet nem jár a fényben.”
1920

LEITWÖRTER
VEZÉRLŐSZAVAK

Szalki Bernáth Attila
VERSFORDÍTÁSAI

Matthias
Claudius

1740
1815

„Unterm Mond ist viele Freude“

„...Hold alatt sok az öröm“

„Glück, weil du es bist.“

„A boldogság te vagy, ...“

Theodor
Fontane

1819
1898

Richard
Dehmel

1863
1920

„...die Liebe ist das Trübe.“

„...a szeretet nem jár a fényben.“